

Květnaté pásy ve městech

Klára Řehouňková & Lenka Šebelíková

Přírodovědecká
fakulta
Faculty
of Science

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Květnaté pásy- odkud přišly

Hochschule Anhalt, Bernburg

<http://offenlandinfo.loel.hs-anhalt.de/en/projects/project-booklet/>

PROČ?

Minulost

<http://www.forumochranyprirody.cz/category/klicova-slova/pece-o-prirodu/pece-o-mensi-uzemi-s-cilem-ochrany-prirody?page=7>

PROČ?

Minulost

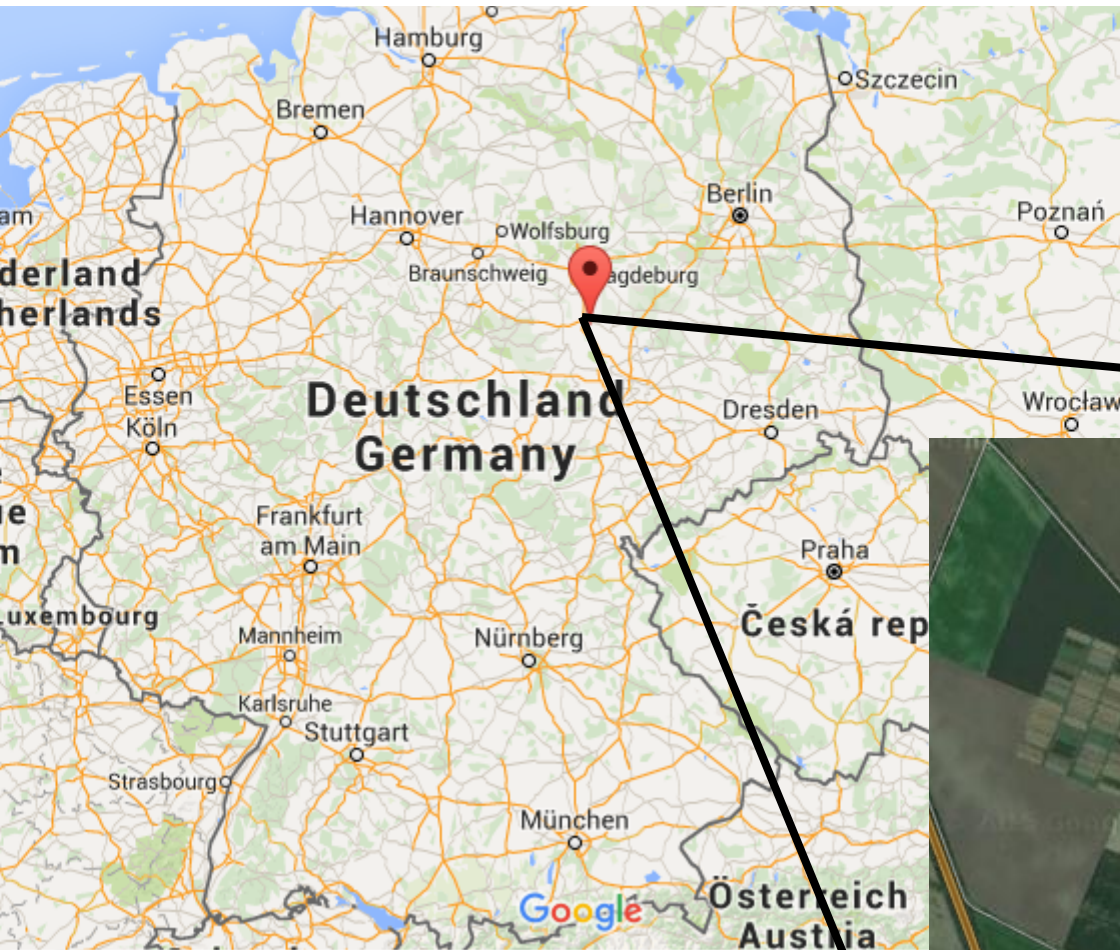
<http://www.forumochranyprirrody.cz/category/klicova-slova/pece-o-prirodu/pece-o-mensi-uzemi-s-cilem-ochrany-prirody?page=7>

Současnost

<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/cesky-venkov-trapi-nedostatek-mladych-farmaru-a-vykyvy-pocasi>

Květnaté pásy – odkud přišly

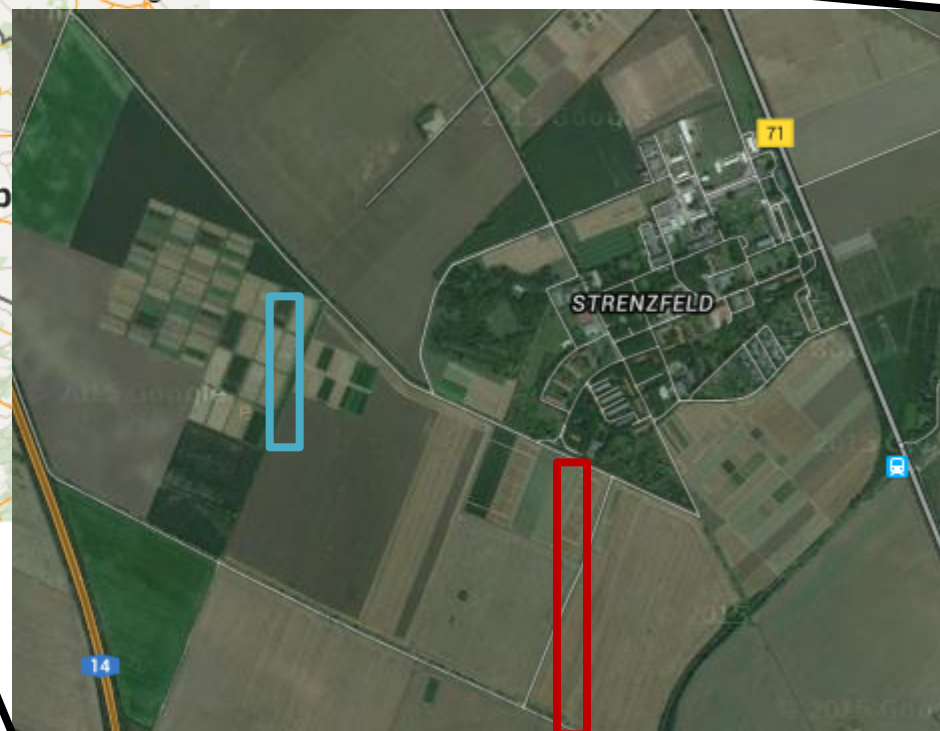
Offenlandinfo

Hochshule Anhalt, Bernburg

**2010 druhově
bohaté okraje polí**

**2011 vytrvalé
květnaté pásy**

PROČ?

Navrhnout **REGIONÁLNÍ** směsi

- vytrvalá
- bezúdržbová
- pro bezobratlé
- hezká
- použitelná i pro jiná místa
- využitelná v CAP (Common Agriculture Policy)
2014-2020

JAK?

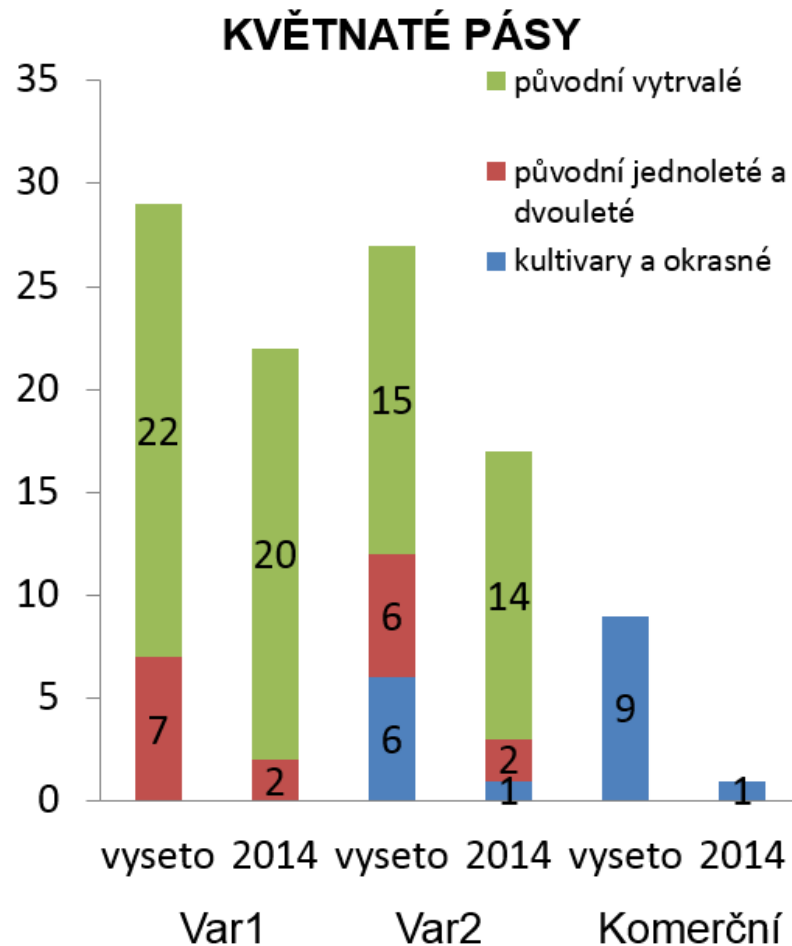
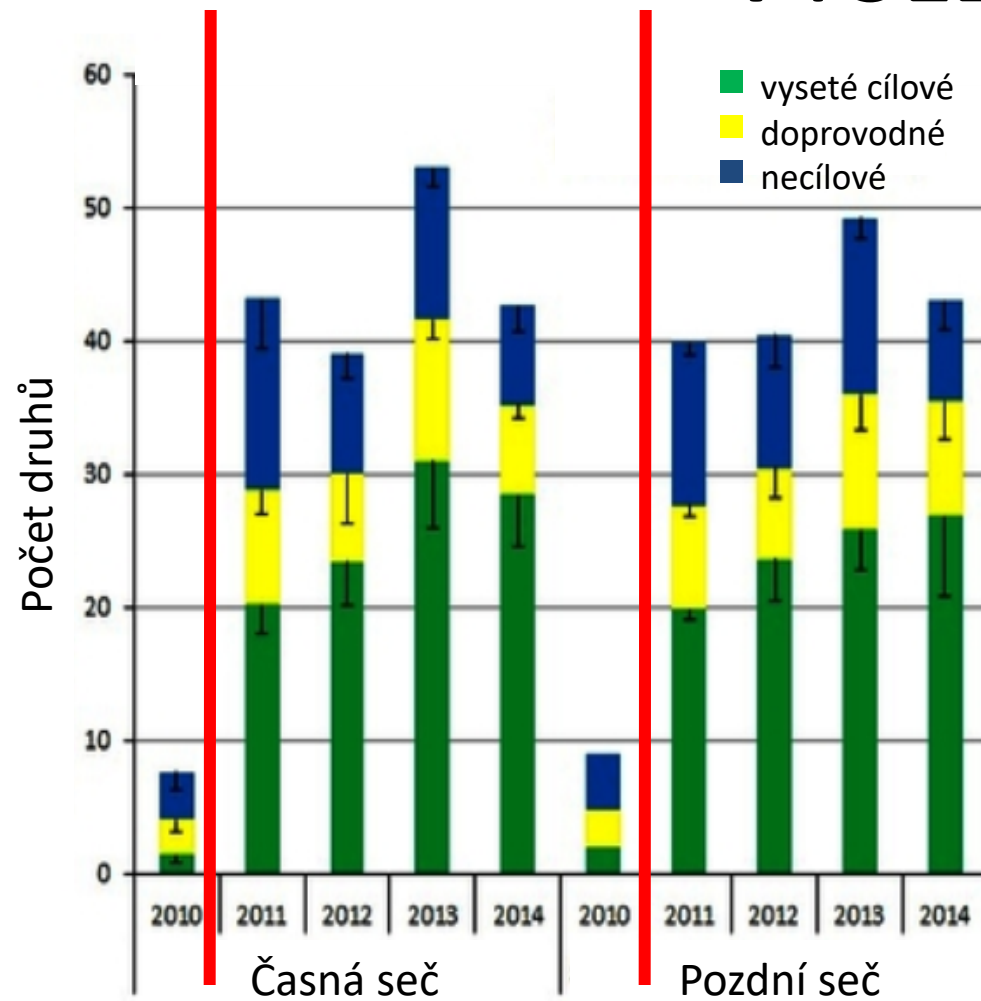
Okraje polí

- odstraněn travní drn
- vyseto 49 původních druhů ($2\text{g}/\text{m}^2$) + kontrola
- koseno 1x ročně (časná/pozdní seč) + odstraňování biomasy

Květnaté pásy

- **pouze byliny, ne trávy**
- velké plochy (šířka až 16 m, délka stovky m)
- finanční podpora
- sledování rostlin, bezobratlých a ptáků
- 2 typy směsí (22-36 druhů) + komerční travní směs (9 druhů) ($0,7\text{-}2\text{g}/\text{m}^2$)
- koseno 2x ročně bez odstraňování biomasy (nově i odstraňování biomasy)

VÝSLEDKY

Zdroj: <http://offenlandinfo.loel.hs-anhalt.de/en/projects/project-contents/>

<http://offenlandinfo.loel.hs-anhalt.de/en/projects/project-booklet/>

OKRAJE POLÍ

Založení pokusu
(2010)

(Foto: Matthias Necker)

Plochy ve třetím
roce (2013)

(Foto: René Seifert)

Kontrolní plocha
v pátém roce
(2015)

KVĚTNATÉ PÁSY

Expanze
nežádoucích
plevelů v prvním
roce po založení
(2011)

(Foto: Matthias Schrödter)

Plochy ve čtvrtém
roce (2014)

(Foto: Sandra Mann)

5. rok (2015)

7. rok (2017)

VÝSLEDKY

Zdroj: <http://www.biolib.cz/cz/image/id10626/>

2014 motýli a vřetenušky kolonizující květnaté pásy

	Motýli	Vřetenušky	% z regionálního soupisu druhů
Okraje polí a pásy	21/24	4/3	60
Travnaté pásy	10	1	25
Orná půda	5	0	12
Region	38	5	-

počty druhů a individuí silně korelované s přítomností kvetoucích nektaronosných rostlin

Zdroj: Annika Schmidt a kol., nepublikováno

<http://offenlandinfo.loel.hs-anhalt.de/en/projects/project-booklet/>

CO S TÍM?

Směsi **původních druhů** pro různé typy půd
(zrnitost/vlhkost)

Obecné zásady

- doba a metoda setí
- management v prvním roce
- následný management

Implementace do CAP EU schémat

Diverzita v Čechách a na Moravě

letničkové směsi nejsou řešením
(nepůvodní druhy, krátkodobé)

Co jsou květnaté pásy?

- **trvalé** plochy
- **minimální údržba** (1-2x ročně seč)
- **estetické enklávy**
- podpora **biodiverzity**
- přirozená **přírodní společenstva**
- zdroj **živných a nektaronosných bylin**

Květnaté pásy

Květinové záhony

Jak vybírat druhy do květnatých pásů?

Hlavní kritéria pro složení směsí

- oázy pro hmyz (nektaronosné a živné byliny)
- podobnost s rostlinnými společenstvy (původní druhy- nejlépe regionální)
- respektování stanovištních podmínek
  - půdní druhy dle textury (lehké písčité - hlinité- těžké jílovité)
  - vlhkost (suché – mezické- vlhké)

Založení

- úprava plochy před osetím (herbicid/rotovátor-kultivátor/roční příprava předem)
- vhodná doba (jaro/konec léta až podzim)
- metoda setí (ručně vs strojově)

Management

- management v prvním roce (potlačení plevelů sečí- 2-3 x ročně)
- následný management (zimní seč, v sezóně 1x seč- lépe časná)

Podpora živných a nektaronosných bylin

hluchavkovité

dobromysl, mateřídouška, šalvěj, bukvice lékařská

štětkovité

chrastavec, hlaváč

hvozdíkovité

smolnička, hvozdíky, kohoutek luční

hvězdnicovité

omany, kopretiny, chrpy

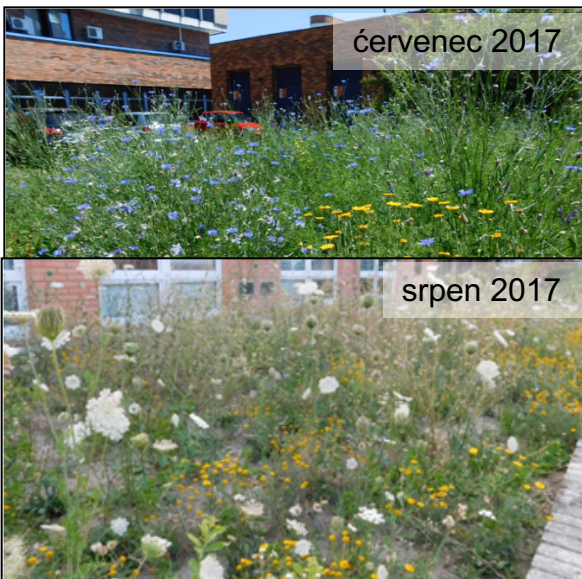
bobovité

jetele, štírovník, tolíce

Květnaté pásy- pilotní projekt (PŘF a BC AV ČR)

- celkem 3 plochy – cca 10 x 4 m (oseto podzim vs jaro)
- vlastní směs na suchá (49 druhů bylin) a velmi suchá (45 druhů) na hlinitopísčité stanoviště
- regionální semínka (Německo- z farem blízko hranic)
- příprava plochy: vyřezání keřů, zrytí, částečné ruční odplevelení
- výsev 0.5 g/m² suchá (0.4 g/m² velmi suchá)
- směs semen promíchána s drcenou kukuřicí pro rovnoměrný výsev, 1:10
- na otevřených plochách a květech řada samotářských včel a vos
- klíčový výsev už na konci léta/začátku podzimu (6 týdnů bez mrazu na klíčení)

Květnaté pásy po 2 letech (kampus PřF JU a BC AV ČR)

Květnaté pásy v parku (Stromovka, ČB)

- celkem 6 pásů – cca 3 x cca 20 m (oseto podzim vs jaro)
- vlastní směs na mezická (45 druhů bylin) hlinitopísčité stanoviště, semínka (Německo)
- příprava plochy rotovátorem do hloubky ca 20 cm, vyhrábnutí drnu
- výsev 0.5 g/m² (promícháno s drcenou kukuřicí pro rovnoměrný výsev, 1:10)
- ¾ bylin uchyceno v prvním roce, rozdíl mezi dobou vysetí nebyly
- silná konkurence na vlhčích místech (*Rumex obtusifolius*, *Ranunculus repens*)
- špatné odstranění drnu při založení- rychlé prorůstání trav

podzim a jaro 2017 a 2018

červen 2018

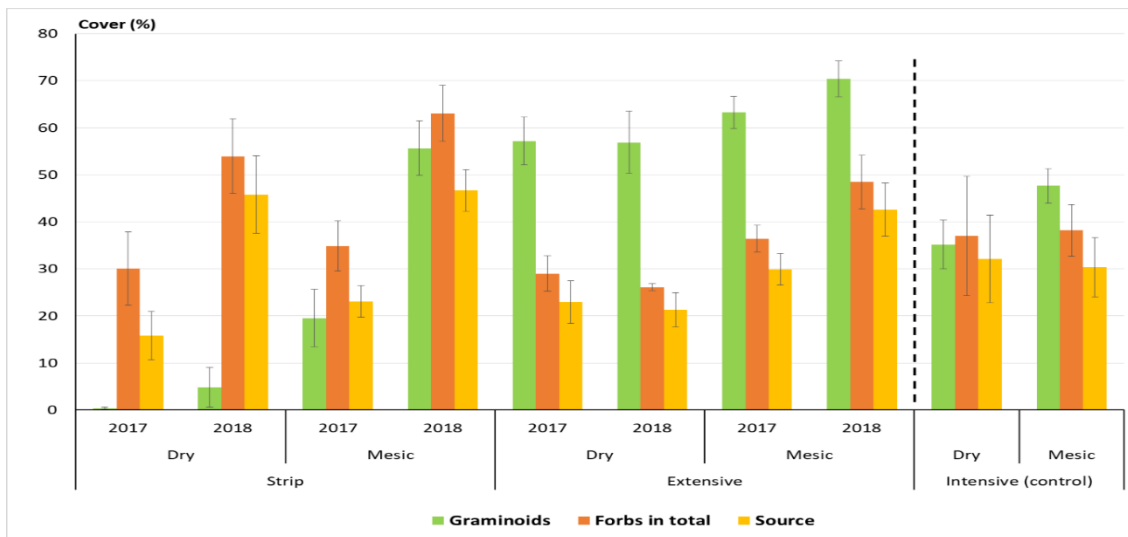
červenec 2018

srpen 2018

Květnaté pásy po 2 letech (park Stromovka České Budějovice)

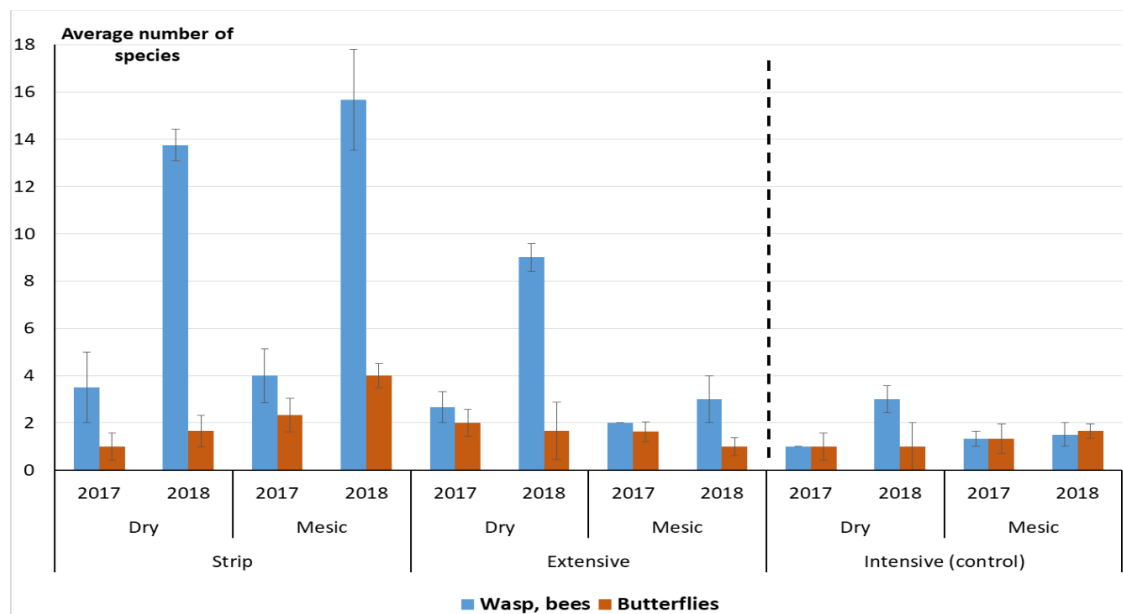
Co jsme našli na pásech po 2 letech

Denní motýli

2017

hnědásek kostkovaný
ohniváček černočárný

2018

modrásek jehlicový
babočka síťkovaná
okáč poháňkový
bělásek řepový
bělásek řepkový
okáč luční

Co dál?

Rozšíření pásů do dalších měst
Testování dalších směsí a managementu
Podpora původních druhů a
regionálních směsí

www.ekologieobnovy.cz

www.facebook.com/ekologieobnovy